

Oponentský posudek na bakalářskou práci *Elišky Kulhánkové* **Fonematické uvědomování a jeho význam pro osvojování gramotnosti v alfabatických jazycích.**

Oponent: Jitka Lindová

Práce je poměrně rozsáhlým teoretickým pojednáním, které by se dalo rozčlenit na podrobnou rešerši literatury týkající se fonematického uvědomování a jeho významu v získávání gramotnosti a aplikovanější část věnovanou stavu českého odborného prostředí v souvislosti s danou problematikou a přínosu zavedení světových poznatků do české praxe.

Obě části pokládám za kvalitní. Co se týče rešerše, autorka se velmi dobře orientuje v problematice, zná pravděpodobně většinu nejdůležitějších studií existujících k tématu a dokáže jejich závěry kriticky zhodnotit. Na přehlednosti členění jednotlivých kapitol, řazení studií a jejich porovnání by se dalo ještě pracovat – kapitoly se často prolínají, opakují, nemají jasně odlišitelný cíl a jasnou logiku řazení – ale na bakalářskou práci je úroveň vysoká.

Naopak velmi oceňuji schopnost neodbíhat od ústředního tématu fonematického uvědomování a současně zasazovat toto téma do různých relevantních kontextů (např. historie výzkumu, poruch čtení a psaní, ontogeneze). Za nepřilíš šťastný pokládám způsob citování, kdy autorka často uvádí sekundární citace. Chápu snahu o upřímné odlišení toho, co skutečně četla, přesto mi to připadá nevhodné z několika důvodů (a preferovala bych spíše na upřímnost příště v tomto směru rezignovat). Zaprvé primární zdroj tak bez sekundárního nelze dohledat. Zadruhé pokud je primární práce sehnatelná, což tady pravděpodobně občas bude, je vždy lepší do ní alespoň zběžně nahlédnout, než pouze převzít zpracování sekundárního autora – tak dochází k přepisování chyb. Zatřetí pak není možné tyto citace odlišit od skutečných sekundárních citací, kdy důležitá není pouze primární myšlenka (nebo výsledek), ale také způsob interpretace této myšlenky (výsledku) v sekundárním zdroji.

Co se týče druhé části práce, připadá mi škoda, že autorka neprezentuje svoji snahu zhodnotit situaci v českém prostředí a možnosti jejího zlepšení jako jasný cíl práce a nevyvozuje ze svého kritického rozboru jednoznačné závěry. Přitom se jí podařilo celkem zdařile vystihnout specifika české pedagogické psychologie a příbuzných oborů a srovnat je s jinými, moderními, přístupy, orientovanými více na specifickou příčinu než je typické pro českou spíše popisnou humanitní tradici. Při rozboru českého přístupu se neomezuje na teoretickou stránku, ale věnuje se také rozboru testů a zkoušek používaných v českém prostředí, což práci také značně obohacuje.

Domnívám se, že by tato práce měla být ve velmi zkrácené verzi a se zaměřením především právě na problematiku možného obohacení českého prostředí o zkušenosti z výzkumů, které představuje autorka v rešerši, publikována v českém odborném periodiku.

Navrhuji 45 bodů.

Jitka Lindová